

Valtuustoaloite 27.2.2023 / Mänttä-Vilppulan kaupungin konserniyhtiöiden hallitukset

Kaupunginvaltuusto 27.02.2023

Valtuutettu Marko Kuronen luki seuraavan Mänttä-Vilppulan perussuomalaisten valtuustoaloitteen:

”Esitämme, että Mänttä-Vilppulan kaupungin konserniyhtiöiden hallitusten kaikkien jäsenien toimikausien rajaamista neljään vuoteen. Kun toimikausi yhtiön hallituksessa päättyy voi kyseinen henkilö hakea ehdokkaaksi seuraavaan kerran kaupunginyhtiöiden hallitukseen kahden vuoden siirtymän jälkeen. Hallitusten henkilövaihdoiksi suoritettaisiin porrastetusti kerran vuodessa niin, että yhtiöiden toimintaan ei aiheutuisi tästä haittaa ja uusien jäsenien liittyminen toimintaan olisi saumatonta. Muutos koskisi seuraavia yhtiöitä:

- *Justiina Ateriapalvelut Oy*
- *Koskelantalot Oy / Vuokra-asunnot*
- *MW-Kehitys Oy*
- *Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy*
- *Mäntän Jääareena Oy*
- *Yrke Kiinteistöt Oy*

Perustelut aloitteelle.

- *Henkilövaihdoilla halutaan hakea tehostusta, uutta verta ja uusia ideoita yhtiöiden toimintaan.*

- *Halutaan antaa laajasti paikallisille yrityksille mahdollisuus päästä vaikuttamaan esim. MW-Kehitys Oy:n toimintaan, tulevaisuuden näkymiin sekä olla kehittämässä itse toimintatapoja.”*

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 27.03.2023 § 98

Hallintosäännön 121 §:n mukaan valtuustoaloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kaupunginhallitukseen valmisteltavaksi. Kaupunginhallituksen tulee ottaa aloite käsittelyyn viivytyksettä.

Valmistelu ja lisätiedot:

hallintojohtaja Anitta Hietaniemi
anitta.hietaniemi(at)taidekaupunki.fi, puh. 044 097 9202

Esittelijä Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys Kaupunginhallitus päättää ohjata valtuustoaloitteen konsernipalveluiden palvelualueen valmisteltavaksi.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus 26.06.2023 § 187

Hallintosääntö

Hallintosäännön 20 §:n mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluu kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja talouspäällikkö. Hallintosäännön 21 §:ssä määritellään konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako.

Kyseisen pykälän kohdassa 9. todetaan, että kaupunginhallitus vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista ja kohdassa 10. todetaan, että kaupunginhallitus nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin. Lisäksi kohdassa 11. todetaan, että kaupunginhallitus nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Yhtiöjärjestys

Osakeyhtiön yhtiöjärjestys on osakeyhtiölain vaatima asiakirja, jota voidaan luonnehtia yhtiön sisäiseksi säännöiksi. Yhtiöjärjestys on julkinen asiakirja, joka rekisteröidään kaupparekisteriin. Yhtiön rekisteröimisen edellytyksenä on, että yhtiöllä on pätevä yhtiöjärjestys

Osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä on lisäksi mahdollista määrätä muun muassa yhtiön osakepääomasta, osakkeiden nimellisarvosta, hallituksen jäsenten määrästä sekä muista vastaavista seikoista. Lisäksi yhtiön tilikaudesta tulee määrätä joko perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä.

Yhtiöjärjestyksen pakollisia määräyksiä on kolme ja ne ovat yhtiön toimintamalli, kotipaikka ja toimiala.

Todettakoon, että kaikilla aloitteessa mainituilla yhtiöillä on yhtiöjärjestys, jossa voi olla määräykset hallituksen jäsenten nimeämisestä. Mikäli kaupunginhallitus omistajaohjaa yhtiöitä hallituspaikkojen nimeämisessä, tulee yhtiöiden tehdä tarvittaessa vastaavat muutokset yhtiöjärjestyksiinsä. Yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttää aina määräänemmistön saavuttamista ja jossa lisäksi eräät pakolliset päätökset edellyttävät korkeampaa määräänemmistöä tai osakkeenomistajan suostumusta.

Konserniohje

Kuntalain 46 § määrää omistajaohjauksesta seuraavaa:

Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan.

Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräsvallan käyttöön.

Konserniohje on keskeinen omistajaohjauksen väline, jolla yhdenmukaistetaan kuntakonsernin menettelytapoja sekä tehostetaan johtamisen edellytyksiä niin, että kuntakonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kunnan kokonaisuuteen huomioon ottaen. Konserniohje toimii konsernijohton tukena sekä ohjenuorana koko kuntakonsernin johtamisessa.

Kuntalain 48 § määrää konsernijohtosta seuraavaa:

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrättyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohton tehtävistä ja toimivallan jaosta.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kaupungin voimassa olevassa konserniohjeessa todetaan luvussa 3.11 Kaupungin tytäryhteisöiden hallitusten kokoonpano ja nimittäminen seuraavasti:

Konsernijohto nimeää hallitusjäsen ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallituksiin nimetään kaupunkikonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kaupunkikonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Valittavien edustajien tulee noudattaa kaupungin antamia ohjeita, perehtyä kaupungin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin ja yhteisöjen toimintaan. Kaupungin nimeämien edustajien on toimittava kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti tytäryhteisöjen hallituksissa.

Kaupungin edustajien tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioon otettua. Kaupunkikonsernissa yhtiön hallituksen on erityisesti huolehdittava, että yhtiöllä on toiminnan laatuun ja laajuuteen suhteutettu strategia, joka ei ole ristiriidassa kaupunkikonsernin kokonaisnäkökulman kanssa.

Yhtiön hallitus seuraa säännöllisesti strategian toteutumista. Yhtiön hallituksen puheenjohtajan veloitteena on huolehtia, että hallituksen muilla jäsenillä on riittävät ja monipuoliset tiedot kaupungin omistaja- sekä konserniohjauksesta. Kaupunginjohtajalla, hallituksen puheenjohtajalla ja valtuuston puheenjohtajalla sekä tarvittaessa ja etukäteen yhtiön kanssa sovittaessa kaupunginjohtajan nimeämällä konsernijohtajan asiantuntijaedustajalla on tytäryhteisön hallituksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Loppupäätelmä

Valtuusto on hyväksynyt konserniohjeen 29.8.2022 ja se on keskeinen väline omistajaohjauksessa. Konserniohje täydentää perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen määräyksiä ja niissä asetettuja tavoitteita. Konserniohjeella pyritään siihen, että kuntaa ja kuntakonsernia johdetaan kokonaisuutena ja yhtenäisin periaattein. Uudistetussa ohjeessa on määritelty kaupunkin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen, joten tältä osin ohjeistus on ajantasalla.

Kaupunginhallitus on nimittänyt tytäryhteisöjen hallituksen jäsenet valtuustokausittain käytyään kunnallisvaalien jälkeiset poliittiset neuvottelut. Yhtiöiden jäsenten valinnan vaikuttamiseen on täten jolemassa mahdollisuus aina valtuustokausittain. Kuluva valtuustokausi on jäljellä kaksi vuotta, joten ei olisi tarkoituksen mukaista tehdä muutoksia yhtiöiden hallituksiin nyt vaan tarvittavat muutokset voidaan tehdä valtuustokauden vaihtuessa. Muutoin hallitusten toimintakausi voisi jäädä suppeaksi.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää,

1. että konserniohje ja hallintosääntö sekä yhtiöiden yhtiöjärjestykset ohjaavat jo riittävällä tasolla yhtiöiden hallituksen valinnoissa.
2. esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee tiedoksi kaupunginhallituksen päätöksen ja toteaa, että aloite on loppuun käsitelty.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto 28.08.2023 § 52
1263/00.00.01/2023

Esittelijä Kaupunginhallituksen päätösesitys

Päätösesitys Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi kaupunginhallituksen päätöksen ja toteaa, että valtuustoaloite on loppuun käsitelty.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.